

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.11.3.2025

**Pani
Bogumiła Mandat
Dyrektor Liceum
Ogólnokształcącego nr XV
im. mjr. Piotra Wysockiego
we Wrocławiu**

Liceum Ogólnokształcące nr XV
im. mjr. Piotra Wysockiego
ul. Wojrowicka 58
54-436 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/020 „Realizacja prawa do nauki dla dzieci ukraińskich w polskich szkołach”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Liceum Ogólnokształcące nr XV im. mjr. Piotra Wysockiego we Wrocławiu, ul. Wojrowicka 58, 54-436 Wrocław ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogumiła Mandat, Dyrektor Liceum Ogólnokształcącego nr XV im. mjr. Piotra Wysockiego we Wrocławiu od 1 sierpnia 2004 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy.2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych ³ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Bernard Sosulski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 107/2025 z 13 maja 2025 r.,2. Małgorzata Jakubiec-Dzieleńdziak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LWR/93/2025 z 7 maja 2025 r.,3. Magdalena Barzęc, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/102/2025 z 13 maja 2025 r.

(akta kontroli tom I, str. 1-8)

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Czynności kontrolne zakończono 14 lipca 2025 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w Szkole zapewniono uczniom - dzieciom z Ukrainy⁶ prawo do nauki. W okresie objętym kontrolą zorganizowano dla tych uczniów łącznie 30 oddziałów przygotowawczych, w których kształciło się ponad 600 osób. Szkoła prowadziła dla uczniów z Ukrainy zajęcia z języka polskiego według opracowanego i przyjętego programu nauczania. Zorganizowano również zajęcia dodatkowe z języka polskiego, w wymaganym wymiarze godzin lekcyjnych, przy czym w latach szkolnych 2022/2023-2024/2025 nauka w nich odbywała się w zbyt licznych grupach. Prowadzono także zajęcia wyrównawcze z siedmiu przedmiotów, na które uczęszczało łącznie 109 uczniów. Szkoła przyjęła i opracowała procedury przyjmowania uczniów obcokrajowców do oddziałów ogólnodostępnych i przygotowawczych, a w 13 z 15 zbadanych przypadków stwierdzono ich przestrzeganie. Księga uczniów, co do zasady była prowadzona chronologicznie, w pozostałym zakresie prowadzono ją nierzetelnie, gdyż wpisy nie zawierały wszystkich wymaganych danych. Zapewniono nauczycielom pracującym z uczniami – dziećmi z Ukrainy pomoc ze strony osób zatrudnionych w charakterze pomocy nauczyciela i asystenta kulturowego. W okresie objętym kontrolą w Szkole zatrudnionych było od trzech do 14 nauczycieli pochodzących z Ukrainy, którzy uczyli m.in. biologii, chemii, matematyki, informatyki, historii, języka angielskiego oraz byli wychowawcami klas. Objęto dofinansowaniem doskonalenie zawodowe nauczycieli, w tym w zakresie dotyczącym pracy z uczniami – dziećmi z Ukrainy. Dyrektor kierowała w tych sprawach wnioski do organu prowadzącego, jednak w trzech przypadkach na cztery złożone wnioski odbyło się to z opóźnieniem wynoszącym od dwóch do 49 dni (co nie wpłynęło uzyskanie dofinansowania). Z nauki w Szkole zrezygnowało ogółem 72 uczniów, w tych przypadkach prawidłowo informowano organy wykonawcze gmin o zmianach w obowiązku spełniania nauki przez uczniów – dzieci z Ukrainy.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Przez uczniów - dzieci uchodźców z Ukrainy należy rozumieć uczniów, którzy spełniają warunki określone w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337) lub przebywają na terytorium Polski na podstawie innych ustaw i przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, dalej: dzieci – uczniowie z Ukrainy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez uczniów - dzieci uchodźców z Ukrainy

Opis stanu faktycznego

1.1 W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 ogółem liczba uczniów w Szkole wynosiła odpowiednio: 985, 1098, 1324 oraz 1284.

W roku szkolnym 2024/2025 w stosunku do roku szkolnego 2021/2022 nastąpił wzrost ogólnej liczby uczniów o 299 tj. o 30,4%.

Liczba uczniów – dzieci z Ukrainy wynosiła w latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 odpowiednio: 339, 335, 418 oraz 495 uczniów, co stanowiło odpowiednio: 34,4%, 30,5%, 31,6% oraz 38,6% ogółu uczniów w Szkole.

W roku szkolnym 2024/2025 w stosunku do roku szkolnego 2021/2022 nastąpił wzrost liczby uczniów – dzieci z Ukrainy o 156 tj. o 46,0%.

Szkoła w latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 prowadziła odpowiednio: 36, 38, 45 oraz 44 oddziały, a uczniowie – dzieci z Ukrainy uczyli się w 33, 34, 41 oraz 43 z nich.

(akta kontroli tom I, str. 32-33, 35-48)

1.2 Dyrektor przedłożyła organowi prowadzącemu Szkołę – Prezydentowi Wrocławia, wszystkie arkusze organizacji Szkoły obowiązujące w latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025, przy czym arkusz za rok szkolny 2022/2023 został złożony z opóźnieniem, o czym szerzej w sekcji *Stwierzone nieprawidłowości*. Przed zatwierdzeniem arkuszy przez organ prowadzący zaopiniował je organ sprawujący nadzór pedagogiczny tj. Dolnośląski Kurator Oświaty. Prezydent Wrocławia zatwierdził zaproponowaną przez dyrektora Szkoły organizację oddziałów ogólnodostępnych oraz oddziałów przygotowawczych, w których uczyli się uczniowie – dzieci z Ukrainy.

Według stanu na 30 września liczba oddziałów i uczniów w poszczególnych oddziałach Szkoły wynosiła w roku szkolnym:

- 2021/2022 - 24 oddziały ogólnodostępne, w których uczyło się 746 uczniów, w tym 100 uczniów – dzieci z Ukrainy oraz 15 oddziałów przygotowawczych, w których uczyło się 239 uczniów – dzieci z Ukrainy (wszyscy uczniowie tych oddziałów);
- 2022/2023 - 31 oddziałów ogólnodostępnych, w których uczyło się 926 uczniów, w tym 163 uczniów – dzieci z Ukrainy oraz siedem oddziałów przygotowawczych, w których uczyło się 172 uczniów – dzieci z Ukrainy (wszyscy uczniowie tych oddziałów);
- 2023/2024 - 41 oddziałów ogólnodostępnych, w których uczyło 1228 uczniów, w tym 322 uczniów – dzieci z Ukrainy oraz cztery oddziały przygotowawcze, w których uczyło się 96 uczniów – dzieci z Ukrainy (wszyscy uczniowie tych oddziałów);
- 2024/2025 - 40 oddziałów ogólnodostępnych, w których uczyło się 1185 uczniów, w tym 397 uczniów – dzieci z Ukrainy oraz cztery oddziały

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

przygotowawcze, w których uczyło się 98 uczniów – dzieci z Ukrainy (wszyscy uczniowie tych oddziałów).

W roku szkolnym 2024/2025 w stosunku do roku 2021/2022 liczba oddziałów przygotowawczych, w których uczyli się uczniowie z Ukrainy zmniejszyła się z 15 do czterech.

(akta kontroli tom I, str. 34-48, 323-324)

1.3 W Szkole opracowano i przyjęto procedurę przyjmowania uczniów obcokrajowców. Dyrektor kwalifikowała ucznia do odpowiedniego oddziału biorąc pod uwagę: wiek ucznia, przedstawione dokumenty, opinię rodzica i ucznia, wolne miejsca w Szkole oraz wynik testu ze znajomości języka polskiego. Nie było wymagane nostryfikowanie zagranicznych świadectw, przy czym do wniosku o przyjęcie do Szkoły należało dołączyć oficjalnie przetłumaczone świadectwa i dokumenty poświadczające przebieg nauczania. Dyrektor udostępniła wzory podań o przyjęcie ucznia do Szkoły w trzech językach – polskim, angielskim oraz ukraińskim.

(akta kontroli tom I, str. 22-27)

1.4 W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 rodzice/opiekunowie prawni złożyli do Szkoły odpowiednio: 357, 290, 179 oraz 158⁸ podań o przyjęcie uczniów – dzieci z Ukrainy. W tym okresie przyjęto do Szkoły łącznie 984 uczniów – dzieci z Ukrainy – wszystkich, którzy złożyli wniosek o przyjęcie do Szkoły.

Wszystkie przyjęcia do Szkoły odbyły się na podstawie przedstawionych dokumentów, żadnego ucznia nie przyjęto na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej.

(akta kontroli tom I, str. 16-17)

Dyrektor zarządzeniami⁹ powołała w Szkole zespół kwalifikujący uczniów do oddziałów przygotowawczych w latach szkolnych 2021/2022 - 2024/2025, którego skład był zgodny z § 16 ust.1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób niebędących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw¹⁰.

(akta kontroli tom I, str. 18-21)

Badanie przeprowadzone na dokumentacji 15 uczniów – dzieci z Ukrainy¹¹, którzy podjęli naukę w roku szkolnym 2024/2025 wykazało, że:

- wszyscy uczniowie zostali przyjęci do Szkoły na podstawie dokumentów, wskazanych w § 2 pkt 3 lit. a i b rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi, przy czym w: [1] jednym przypadku podanie

⁸ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

⁹ O numerach: 10/2020/2021 z dnia 29 maja 2021 r., 12/2021/2022 z dnia 15 czerwca 2022 r., 13/2022/2023 z dnia 5 czerwca 2023 r. oraz 15/2023/2024 z dnia 2 czerwca 2024 r.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2301, dalej: rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

¹¹ Numer ucznia według księgi uczniów: 11744, 11746, 11750, 11759, 11760, 11764, 11780, 11784, 11798, 11913, 11943, 11966, 11982, 11995 oraz 12023.

o przyjęcie do Szkoły nie zostało podpisane przez rodziców/opiekunów ucznia; [2] w jednym przypadku Szkoła przyjęła podanie o przyjęcie do Szkoły bez podanego adresu zamieszkania ucznia; [3] w jednym przypadku Szkoła nie odnotowała na podaniu daty wpływu do Szkoły, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

- w każdym przypadku podstawą do przyjęcia ucznia do Szkoły była złożona dokumentacja – oryginał świadectwa z poprzedniej szkoły wraz z jego poświadczonym tłumaczeniem (nie przeprowadzono w tym celu rozmów kwalifikacyjnych);

- we wszystkich przypadkach kwalifikacja do oddziału przygotowawczego odbyła się na podstawie wyników pracy zespołu składającego się z dwóch nauczycieli i pedagoga/psychologa.

Dyrektor wyjaśniła, że w roku szkolnym 2024/2025 zrezygnowano z przeprowadzania testów diagnozujących poziom znajomości języka polskiego przez uczniów z Ukrainy. Na początku roku szkolnego większość uczniów, w rozmowach z nauczycielami języka polskiego jako obcego, reprezentowała zbliżony poziom umiejętności – poziom A0-A1. Dodatkowo rodzice tych uczniów deklarowali brak umiejętności ich dzieci w posługiwaniu się językiem polskim. W trakcie roku szkolnego na podstawie obserwacji pracy uczniów na lekcjach nauczyciele przedmiotów dostosowywali materiały do pracy, stopniowo podnosząc poziom trudności wszystkich kompetencji językowych – czytanie, mówienie, słuchanie, pisanie.

(akta kontroli tom I, 16-17, 64-66, 316-322)

1.5 Szkoła prowadziła księgę uczniów w formie elektronicznej. Badanie kompletności wpisów w księdze uczniów wobec 15 uczniów – dzieci z Ukrainy przyjętych w roku szkolnym 2024/2025¹² wykazało, że we wszystkich 15 przypadkach wpisywano do niej: imię i nazwisko ucznia; datę urodzenia; datę przyjęcia do Szkoły; oddział, do którego przyjęto ucznia; datę ukończenia szkoły albo datę i przyczynę opuszczenia szkoły przez ucznia. Stwierdzono również, że w tych samych 15 przypadkach do księgi uczniów nie wpisywano: miejsca urodzenia ucznia; numeru PESEL; adresu zamieszkania ucznia; imion i nazwisk rodziców oraz adresu ich zamieszkania (jeżeli był różny od adresu zamieszkania ucznia), a w jednym przypadku wpis do księgi uczniów nie był dokonany chronologicznie, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli tom I, str. 130-204)

1.6 W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 w Szkole utworzono łącznie 27 oddziałów przygotowawczych, do których przyjęto 606 uczniów. Kwalifikacja do tych oddziałów odbywała się na podstawie złożonego podania o przyjęcie do Szkoły oraz wyników pracy zespołu powołanego przez Dyrektora Szkoły¹³. We wszystkich tych oddziałach przeznaczono właściwą liczbę godzin, tj. nie mniejszą niż 26 godzin tygodniowo, na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Liczba uczniów w oddziałach przygotowawczych była zgodna z § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących

¹² Jest to ta sama próba jak opisana w punkcie 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹³ Skład zespołu kwalifikującego został opisany w punkcie 1.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

obywatelami polskimi tj. nie przekraczała 15 uczniów – do dnia 10 marca 2022 r. oraz 25 uczniów – po dniu 11 marca 2022 r., poza dwoma stwierdzonymi przypadkami: dla oddziału przygotowawczego 1PH w roku szkolnym 2021/2022 oraz dla oddziału przygotowawczego 1PA w roku szkolnym 2024/2025, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Nauka języka polskiego w oddziałach przygotowawczych była prowadzona w następującym wymiarze w roku szkolnym:

- 2021/2022 – cztery godziny lekcyjne zajęć z języka polskiego oraz pięć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego jako języka obcego;
- 2022/2023 – sześć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego oraz pięć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego jako języka obcego;
- 2023/2024 – sześć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego oraz sześć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego jako języka obcego;
- 2024/2025 - sześć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego oraz sześć godzin lekcyjnych zajęć z języka polskiego jako języka obcego.

W Szkole przyjęto do realizacji w oddziałach przygotowawczych program nauczania przedmiotu język polski na poziomach A1-B1. Szkoła przygotowała i zatwierdziła również program nauczania języka polskiego pn. „maturalny sprint: polski na miarę”, którego celem było przygotowanie uczniów – dzieci z Ukrainy do polskiej matury. Program ten miał trwać sześć miesięcy i został zatwierdzony 13 stycznia 2025 r.

Szkoła skorzystała z możliwości zatrudnienia asystenta kulturowego, co szerzej opisano w punkcie 1.13 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki skracania lub przedłużenia przez radę pedagogiczną okresu nauki ucznia w oddziale przygotowawczym.

(akta kontroli tom I, str. 60-63, 247-301, 325-326)

1.7 Spośród 1480 uczniów – dzieci z Ukrainy zapisanych w kontrolowanym okresie do Szkoły sklasyfikowanych zostało 1439 uczniów, a nie sklasyfikowano 41 uczniów tj. 2,8 %, w tym w roku szkolnym:

- 2021/2022 klasyfikację roczną otrzymało 277 uczniów – dzieci z Ukrainy, a 25 uczniów takiej klasyfikacji nie otrzymało, co stanowiło 9,0% wszystkich uczniów – dzieci z Ukrainy;
- 2022/2023 klasyfikację roczną otrzymało 314 uczniów – dzieci z Ukrainy, a jeden uczeń takiej klasyfikacji nie otrzymał, co stanowiło 0,3% wszystkich uczniów – dzieci z Ukrainy;
- 2023/2024 klasyfikację roczną otrzymało 460 uczniów – dzieci z Ukrainy, a pięciu uczniów takiej klasyfikacji nie otrzymało, co stanowiło 1,1% wszystkich uczniów dzieci z Ukrainy,
- 2024/2025 (I półrocze) klasyfikację śródroczną otrzymało 388 uczniów – dzieci z Ukrainy, a 10 uczniów takiej klasyfikacji nie otrzymało, co stanowiło 2,6 % wszystkich uczniów – dzieci z Ukrainy.

Badanie przeprowadzone na próbie obejmującej dokumentację 15 uczniów – dzieci z Ukrainy uczęszczających do Szkoły w roku szkolnym 2024/2025 wykazało, że dokonano prawidłowej klasyfikacji. W dziewięciu przypadkach powodem nieklasyfikowania uczniów była nieobecność na zajęciach

edukacyjnych, a w jednym przypadku brak podstaw do ustalenia oceny śródrocznej z powodu nieobecności na zajęciach edukacyjnych. W pozostałych pięciu przypadkach klasyfikacja odbyła się na podstawie uzyskanych ocen z przedmiotów.

(akta kontroli tom I, str. 49, 235-246, 327)

1.8 W latach szkolnych 2021/2022 – 2024/2025 Szkołę ukończyło¹⁴ odpowiednio 95,2%, 75,0%, 97,2% oraz 98,6% uczniów – dzieci z Ukrainy. W analogicznym okresie 95,2%, 75,0%, 97,2% oraz 95,6% uczniów – dzieci z Ukrainy w klasie IV liceum przystąpiło do egzaminu maturalnego. W latach szkolnych 2021/2022 – 2023/2024 wszyscy uczniowie – dzieci z Ukrainy, którzy ukończyli Szkołę przystąpili do egzaminu maturalnego. W roku szkolnym 2024/2025 Szkołę ukończyło 136 uczniów – dzieci z Ukrainy, a do egzaminu maturalnego przystąpiło 130 uczniów. Dyrektor wyjaśniła, że przyczynami nieprzystąpienia tych sześciu uczniów do egzaminu maturalnego było złożenie przez nich podania o rezygnację z egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2024/2025 z przyczyn osobistych. Zostali oni wprowadzeni przez Szkołę do Systemu Informacji Oświatowej¹⁵, lecz nie złożyli deklaracji maturalnych. Po złożonych rezygnacjach uczniowie ci zostali wycofani z systemu SIO przez Szkołę.

(akta kontroli tom I, str. 50, 60, 63)

1.9 W roku szkolnym 2021/2022 dodatkowego zajęcia z języka polskiego dla uczniów – dzieci z Ukrainy były zorganizowane w ramach 12 grup, w tym dla 10 grup z oddziałów przygotowawczych na poziomie klasy I oraz dwóch grup z oddziałów przygotowawczych na poziomie klasy II. W ramach tych zajęć do każdej grupy było zapisanych 15 uczniów – dzieci z Ukrainy, a tygodniowy wymiar zajęć wynosił sześć godzin, co było zgodne z § 11a rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

W roku szkolnym 2022/2023 dodatkowe zajęcia z języka polskiego były zorganizowane w ramach siedmiu grup: dwóch dla klas I oddziałów przygotowawczych oraz pięciu dla klas II oddziałów przygotowawczych. Do każdej z tych grup zapisanych było 25 uczniów z Ukrainy, tj. o 10 więcej niż to wynikało z powyższych przepisów, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Tygodniowy wymiar zajęć wynosił sześć godzin.

W roku szkolnym 2023/2024 dodatkowe zajęcia z języka polskiego były zorganizowane w ramach czterech grup: jednej dla klasy I oddziału przygotowawczego oraz trzech dla klas II oddziałów przygotowawczych. Do każdej z tych grup zapisanych było 25 uczniów z Ukrainy, również z przekroczeniem o 10 osób, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Tygodniowy wymiar zajęć wynosił sześć godzin.

W roku szkolnym 2024/2025 dodatkowe zajęcia z języka polskiego były zorganizowane w ramach dziewięciu grup: pięciu dla klas I-IV oraz czterech dla oddziałów przygotowawczych. Tygodniowy wymiar zajęć dodatkowych dla klas I-IV wynosił cztery godziny. Do tych grup było zapisanych od jednego do 10 uczniów. Dla oddziałów przygotowawczych tygodniowy wymiar zajęć

¹⁴ W stosunku do liczby uczniów z Ukrainy w klasach IV liceum.

¹⁵ Dalej: SIO.

wynosił sześć godzin. Do każdej z grup oddziałów przygotowawczych zostało zapisanych 25 uczniów, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W Szkole nie przyjęto osobnego programu nauczania dodatkowych zajęć z języka polskiego. Dyrektor oświadczyła, że odbywały się one według przyjętych programów nauczania na poziomach znajomości języka A1, A2 i B1. Uczniowie, którzy w roku szkolnym 2024/2025 zgłosili chęć przystąpienia do egzaminu certyfikowanego na poziomie C1 otrzymali pomoc w zakresie dodatkowych konsultacji z pracownikiem merytorycznym Uniwersytetu Wrocławskiego.

(akta kontroli tom I, str. 51-52, 315)

1.10 W roku szkolnym 2021/2022 zorganizowano w Szkole dla uczniów – dzieci z Ukrainy zajęcia wyrównawcze z: języka polskiego (trzy grupy), biologii (dwie grupy), chemii (dwie grupy), języka angielskiego oraz matematyki (dwie grupy). Tygodniowy wymiar tych zajęć wynosił jedną godzinę lekcyjną. Łącznie na zajęcia wyrównawcze było zapisanych 60 uczniów z Ukrainy. Liczebność grup wynosiła od jednego do 21 uczniów. Łączny wymiar wyżej opisanych zajęć wyrównawczych był zgodny z dyspozycją wynikającą z § 18 ust. 2 i § 19 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi.

W latach szkolnych 2022/2023–2023/2024 zajęcia wyrównawcze nie odbywały się, ponieważ żaden rodzic/opiekun ucznia z Ukrainy nie złożył podania w sprawie organizacji takich zajęć (jak to miało miejsce w roku szkolnym 2021/2022 oraz 2024/2025).

W roku szkolnym 2024/2025 w Szkole zorganizowano zajęcia wyrównawcze z: matematyki (cztery grupy), historii, biologii, chemii, języka angielskiego, języka niemieckiego oraz języka polskiego. Godzinowy wymiar zajęć wynosił jedną godzinę lekcyjną, z wyjątkiem zajęć z matematyki dla dwóch grup wynoszący dwie godziny. Łącznie na zajęcia wyrównawcze w tym okresie było zapisanych 49 uczniów, liczebność grup wynosiła od jednego do 15 uczniów.

W latach szkolnych 2021/2022 oraz 2024/2025 Dyrektor ustaliła z Prezydentem Wrocławia tygodniowy wymiar oraz rozkłady dodatkowych zajęć wyrównawczych.

(akta kontroli tom I, str. 53-54, 325-326, 344-353)

1.11 W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 liczba uczniów korzystających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej wynosiła łącznie 153, 201, 294 oraz 301 uczniów. Udzielano jej w następujących formach: [1] zajęć rozwijających umiejętności uczenia się, w których uczestniczyło odpowiednio¹⁶: 14, 15, 30 oraz 47 uczniów; [2] zajęć specjalistycznych, z których korzystało odpowiednio¹⁷: 14, sześciu, siedmiu oraz ośmiu uczniów; [3] zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia, w których uczestniczyło odpowiednio: 15, 30, 110 oraz 83 uczniów; [4] porad i konsultacji, których udzielono odpowiednio: 65, 90, 72

¹⁶ W kolejnych latach szkolnych. Dalej analogicznie.

¹⁷ Korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, o charakterze terapeutycznym.

oraz 108 uczniów; [5] warsztatów, w których uczestniczyło odpowiednio: 45, 60, 75 oraz 55 uczniów.

(akta kontroli tom I, str. 205)

1.12 W okresie objętym kontrolą Szkoła nie zawarła porozumienia z ukraińską placówką dyplomatyczną lub konsularną albo stowarzyszeniem kulturalno-oświatowym reprezentującym narodowość ukraińską o organizacji w Szkole zajęć nauki języka i kultury Ukrainy. Nie wpłynął żaden wniosek o organizację takich zajęć.

(akta kontroli tom I, str. 16-17)

1.13 W Szkole zatrudniono osoby w charakterze pomocy nauczyciela oraz asystenta kulturowego. W roku szkolnym 2021/2022 jedną osobę jako pomoc nauczyciela. W roku szkolnym 2022/2023 jedną osobę jako pomoc nauczyciela i dwie osoby w charakterze asystenta międzykulturowego. W roku szkolnym 2023/2024 – dwie osoby jako pomoce nauczyciela, cztery osoby w charakterze asystenta międzykulturowego. W roku szkolnym 2024/2025 – jedną osobę jako pomoc nauczyciela, dwie osoby w charakterze asystenta międzykulturowego.

(akta kontroli tom I, str. 16-17, 111-113)

Przez cały okres objęty kontrolą w Szkole zatrudniano nauczycieli pochodzących z Ukrainy. W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 takich nauczycieli było odpowiednio: trzech, ośmiu, 15 oraz 14, którzy nauczali: biologii, chemii, języka angielskiego, języka i kultury Ukrainy, matematyki, informatyki, geografii, historii, historii i terażniejszości, języka rosyjskiego oraz fizyki.

(akta kontroli tom I, str. 60-63)

1.14 Dyrektor Szkoły w każdym roku szkolnym kontrolowanego okresu kierowała do Prezydenta Wrocławia wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym również w zakresie dotyczącym pracy z uczniami – dziećmi z Ukrainy. W przypadku wniosków o dofinansowanie na lata 2022-2023 oraz rok 2025 złożono je z opóźnieniem w stosunku do terminu wynikającego z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczególnych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe¹⁸, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W przypadku pozostałych lat, czyli: 2021 oraz 2024 wnioski zostały złożone terminowo, tj. do 31 października 2020 r. i 2023 r.

(akta kontroli tom I, str. 119-126, 329-333)

Z przyznanych środków dofinansowywano doskonalenie zawodowe w:

- 2021 r. - pięciu nauczycieli w zakresie dotyczącym pracy z uczniami – dziećmi z Ukrainy: jeden kontynuował studia magisterskie na kierunku „pedagogika o specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną”, jeden kontynuował studia podyplomowe na kierunku „glottodydaktyka – nauczanie j. polskiego jako obcego”, trzech uczestniczyło

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2628. Dalej: rozporządzenie w sprawie doskonalenia zawodowego.

w szkoleniach dotyczących: ucznia z innego kręgu kulturowego w grupie rówieśniczej; szkoły terapii traumy oraz metodyki nauczania języka polskiego jako języka obcego;

- 2022 r. - dwóch nauczycieli: jeden podjął studia podyplomowe na kierunku „nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego”, drugi nauczyciel uczestniczył w kursie z języka angielskiego;
- 2023 r. - dziewięciu nauczycieli: pięciu kontynuowało lub podjęło studia podyplomowe na kierunkach: „nauczanie języka polskiego jako języka obcego”; „przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”; jeden uczestniczył nauczyciel w szkole psychoterapii i traumy oraz szkole terapii traumy oraz trzech nauczycieli wzięło udział w konferencjach dotyczących pomocy psychologicznej udzielanej uczniom;
- 2024 r. - ośmiu nauczycieli: trzech kontynuowało lub podjęło studia podyplomowe na kierunkach: „nauczanie języka polskiego jako języka obcego”; „przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej” oraz „psychologia pozytywna w praktyce: trener umiejętności psychospołecznych”, jeden nauczyciel uczestniczył w kursie metodycznym dla początkujących nauczycieli języka polskiego jako języka obcego, jeden w warsztatach z zastępowania agresji, dwóch nauczycieli brało udział w kursach językowych z języka angielskiego oraz języka niemieckiego, jeden nauczyciel uczestniczył w konferencji dotyczącej problemów psychicznych i emocjonalnych dzieci i młodzieży;
- 2025 r. - trzech nauczycieli: jeden podjął studia podyplomowe na kierunku „przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”, jeden nauczyciel uczestniczył w kongresie językowym oraz wziął udział w szkoleniu dla nauczycieli polonistów wspierających uczniów przygotowujących się do egzaminów certyfikowanych z języka polskiego oraz jedna osoba wzięła udział w konferencji pt. „nauczanie j. polskiego jako drugiego – wyzwania i perspektywy”.

(akta kontroli tom I, str. 329-333)

W ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli w Szkole zostały zorganizowane trzy szkolenia online dla rady pedagogicznej, W 2022 r. na temat komunikacji, udział w nim wzięło sześciu nauczycieli, W 2023 r. z zakresu przemocy i cyberprzemocy rówieśniczej, udział w nim wzięło 102 nauczycieli oraz na temat „Nastolatek w kryzysie. Depresja, niska samoocena, problemy z psychiką”, udział w nim wzięło 108 nauczycieli. Ponadto 29 listopada 2024 r. odbyło się szkolenie metodyczne online z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego na przedmiotach, w którym wzięło udział ośmiu nauczycieli z następujących przedmiotów: języka polskiego, matematyki, języka angielskiego, biologii i chemii.

(akta kontroli tom I, str. 57, 64, 329-333)

1.15 W okresie objętym kontrolą do Szkoły wpłynęła jedna pisemna skarga od rodzica ucznia – dziecka z Ukrainy w związku z jego pobytem w Szkole, która dotyczyła niewłaściwego zachowania nauczyciela. W nazwisku nadawcy pisma był błąd, brak było również jego adresu. Po przeprowadzeniu w Szkole

postępowania wyjaśniającego ustalono, że anonimowa osoba wykorzystała nazwisko uczennicy i jej matki, która zaprzeczyła złożeniu skargi, a uczennica w ogóle nie miała zajęć z wymienionym w skardze nauczycielem. Skargę potraktowano jako anonimową i pozostawiono bez rozpoznania.

(akta kontroli tom I, str. 206-223)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach szkolnych 2022/2023-2024/2025 liczebność grup na dodatkowych zajęciach z języka polskiego wynosząca w każdym z tych lat szkolnych 25 uczniów przekraczała o 10 osób liczbę 15 uczniów, określoną w § 11a i 11ab rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy¹⁹. W roku szkolnym 2022/2023 zajęcia dodatkowe z języka polskiego prowadzono dla siedmiu grup, w roku szkolnym 2023/2024 dla czterech grup, a w roku szkolnym 2024/2025 dla dziewięciu grup, w których wzięło udział po 25 uczniów.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zajęcia z języka polskiego odbywały się jako zajęcia dodatkowe w oddziałach przygotowawczych. W tych oddziałach nie dzielono zajęć na grupy.

(akta kontroli tom I, str. 302-304)

NIK nie uznała powyższych argumentów za uzasadnione, gdyż w przypadku zajęć dodatkowych z języka polskiego wprost zastosowanie mają przepisy § 11a i 11ab przywołanego powyżej rozporządzenia. Informacje o maksymalnej liczbie uczniów w grupach były również udostępniane przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu²⁰.

2. Na podstawie próby obejmującej wpisy w księdze uczniów wobec 15 uczniów przyjętych do Szkoły w roku szkolnym 2024/2025 ustalono, że dokonywano ich nierzetelnie, gdyż:

- w żadnym z 15 objętych analizą wpisów w księdze uczniów nie umieszczono danych o: numerze PESEL, adresie zamieszkania ucznia, imionach i nazwiskach rodziców oraz adresie ich zamieszkania
- w jednym przypadku wpisu dokonano niechronologicznie, tj. wpis dotyczący ucznia przyjętego do Szkoły w dniu 2 września 2024 r. został umieszczony pomiędzy dwoma wpisami uczniów przyjętych do Szkoły w dniu 4 września 2024 r.

Wpisy w księdze uczniów nie zawierały więc kompletnych danych wyszczególnionych w § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji²¹.

¹⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2094 ze zm.

²⁰ <https://www.kuratorium.wroclaw.pl/wp-content/uploads/2024/09/zmiany-w-przepisach-2024.pdf> [dostęp: 14 lipca 2025 r.] oraz <https://www.kuratorium.wroclaw.pl/wp-content/uploads/2023/09/zmiany-w-przepisach-oswiatowych-i-uczen-pelnoletni-w-szkole.pdf> [dostęp 14 lipca 2025 r.]

²¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 50.

Dyrektor wyjaśniła, że w księdze uczniów prowadzonej elektronicznie w systemie Vulcan są zawarte wszystkie dane, przy czym dane szczegółowe – PESEL, adres zamieszkania ucznia, miejsce urodzenia ucznia, imiona i nazwiska rodziców oraz ich adresy zamieszkania są umieszczone w zakładce przy każdym uczniu. Przyczyną braku zachowania chronologii w jednym z wpisów w księdze uczniów była duża liczba przyjmowanych uczniów i ich rotacja na początku września 2024 r.

(akta kontroli tom I, str. 112-113, 115-118)

NIK nie uznała powyższych argumentów za uzasadnione biorąc pod uwagę, że w przekazanej do kontroli księdze uczniów powyższe dane nie były widoczne i dostępne.

3. W dwóch z 15 poddanych badaniu przypadków stwierdzono, że nierzetelnie zweryfikowano złożoną dokumentację, gdyż na podaniach w sprawie przyjęcia uczniów do Szkoły brakowało: [1] na jednym podpisu i adresu zamieszkania ucznia, a Szkoła nie wezwała rodzica/opiekuna ucznia do uzupełnienia tych danych; [2] na drugim adnotacji o dacie wpływu podania do Szkoły. Dyrektor wyjaśniła, że wynikało to z niedopatrzenia.

(akta kontroli tom I, str. 112, 115, 309-312, 316-322)

4. Wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na lata: 2022-2023 oraz 2025 do organu prowadzącego przez Dyrektora Szkoły zostały przekazane z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio: 49, 44 oraz dwa dni, w stosunku do terminu wynikającego z § 4 rozporządzenia w sprawie doskonalenia zawodowego (do 31 października danego roku o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym). Dyrektor Szkoły wnioski o dofinansowanie: na 2022 r. złożyła 21 grudnia 2021 r. (49 dni po terminie); na 2023 r. w dniu 16 grudnia 2022 r. (44 dni po terminie); na 2025 r. w dniu 4 listopada 2024 r., tj. (dwa dni po terminie).

Dyrektor wyjaśniła, że ww. wnioski zostały złożone po terminie ze względu na wydłużony proces zbierania informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych nauczycieli oraz fakt, że 31 października 2024 r. nie było możliwości organizacyjnych do przekazania przygotowanego dokumentu, kolejny dzień był dniem wolnym od pracy i finalnie złożono wniosek 4 listopada 2024 r.

(akta kontroli tom I, str. 111-112, 114, 120-123, 126)

5. W dwóch utworzonych w Szkole oddziałach przygotowawczych (spośród 27) liczba uczniów przekraczała dopuszczalną liczbę 15 uczniów – do 10 marca 2022 r. oraz 25 uczniów – od 11 marca 2022 r. określoną w § 16 ust. 2 rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi wraz ze zmianami²². Na dzień 2 stycznia 2022 r. liczba uczniów w oddziale 1PH wynosiła 16 uczniów, a w oddziale 1PA w okresie od 2 września do 30 września 2024 r. wynosiła 27 uczniów oraz w okresie od 2 stycznia 2025 r. do 10 czerwca 2025 r. liczba ta wynosiła 26 uczniów.

²² Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 marca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. poz. 573)..

Dyrektor wyjaśniła, że okresowe zwiększone liczby uczniów w oddziałach przygotowawczych wynikały z potrzeb uczniów i przyjętej zasady, że Szkoła nie odmawia uczniom obcokrajowcom przyjęcia.

NIK nie kwestionując prawa uczniów – dzieci z Ukrainy do nauki zauważa, że organizując ją Szkoła nie powinna przekraczać norm wynikających z przepisów oświatowych.

(akta kontroli tom I, str. 111-112, 114)

6. Arkusz organizacji Szkoły na rok szkolny 2022/2023 złożono do Prezydenta Wrocławia 25 kwietnia 2022 r. tj. z czterodniowym opóźnieniem w stosunku do terminu wynikającego z § 17 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli²³ (21 kwietnia 2022 r.).

Dyrektor wyjaśniła, że arkusz organizacji szkoły został złożony w terminie w wersji elektronicznej. Ze względu na dokonane poprawki wersja papierowa została złożona po terminie.

(akta kontroli tom I, str. 111, 114, 305-308)

NIK nie uznała powyższych argumentów za uzasadnione, gdyż nie znalazły one potwierdzenia wśród przekazanych i zgromadzonych w toku kontroli dowodów.

OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole zapewniono warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez uczniów – dzieci z Ukrainy. Zapewniono im możliwość korzystania z dodatkowych zajęć z języka polskiego oraz z zajęć wyrównawczych. Zorganizowano realizację zajęć w prawidłowej liczbie uczniów dla 25 z 27 prowadzonych oddziałów przygotowawczych, w pozostałych dwóch przypadkach wystąpiło przejściowe przekroczenie limitu wynikającego z rozporządzenia w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi. Szkoła dostosowała program nauczania języka polskiego do możliwości uczniów – dzieci z Ukrainy. Dyrektor zorganizował wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla tych uczniów, którym objęto łącznie 949 osób. Dofinansowaniem objęto doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie pracy z uczniami – dziećmi z Ukrainy.

OBSZAR

2. Kontrolowanie spełniania przez uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy obowiązku nauki

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą 72 uczniów – dzieci z Ukrainy²⁴ zrezygnowało z nauki w Szkole. Badanie przeprowadzone na próbie 11 uczniów z Ukrainy, którzy w roku szkolnym 2023/2024 (II półrocze) oraz 2024/2025 zaprzestali nauki w Szkole wykazało, że w każdym z tych przypadków Dyrektor poinformowała organ wykonawczy gminy z terenu zamieszkania ucznia – wójta/burmistrza/prezydenta miasta o zmianach w wypełnianiu obowiązku nauki przez tych uczniów.

(akta kontroli tom I, str. 17, 224-234, 334)

²³ Dz. U. z 2023 r. poz. 2736.

²⁴ W wieku do 18 roku życia.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie kontrolowanie w Szkole spełniania przez uczniów – dzieci z Ukrainy obowiązku nauki.

Dyrektor Szkoły informowała odpowiednie organy o zmianach w spełnianiu obowiązku nauki przez uczniów pochodzących z Ukrainy.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie przedkładania wniosków o doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz arkusza organizacji Szkoły wskazują na potrzebę zwiększenia nadzoru nad terminowością sporządzania i przedkładania organowi prowadzącemu stosownych dokumentów.

Wnioski

1. Zorganizowanie nauki języka polskiego w ramach zajęć dodatkowych w grupach nieprzekraczających 15 uczniów.
2. Podjęcie działań w celu umożliwienia wprowadzania kompletnych zapisów w prowadzonej elektronicznie księdze uczniów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 22 lipca 2025 r.

Kontrolerzy

Bernard Sosulski

Starszy inspektor kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura we Wrocławiu

p.o. Dyrektor

Radosław Kujawiński

/podpisano elektronicznie/

Małgorzata Jakubiec-Dzieliński

Doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Magdalena Barzęc

Główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/